

Pestprotocol

SCHUTTEVAER

PRISMA SCHOLENGROEP

Juni 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1.1 Belang van een anti-pestprotocol	3
1.2 Uitgangspunten	3
1.3 Methode(s) voor de sociaal-emotionele ontwikkeling	4
1.4 Leerlingvolgsysteem	4
2. Begripsomschrijving	5
2.1 Wat is pesten?	5
2.2 Wat is het verschil tussen plagen en pesten?	5
2.3 Vormen van pesten	6
2.4 Welke rollen worden er onderscheiden bij pesten?	6
2.5 Wat zijn signalen voor een peestsituatie?	6
3. Aanpak	7
3.1 Preventieve aanpak	7
3.2 Curatieve aanpak	9
3.2.1 Welke stappen worden er gezet als er gepest wordt?	9
3.2.5 Wat doet de school als de curatieve aanpak niet werkt?	13
4. Organisatie	18
4.1 Contactpersonen	18
4.2 Training	18

Inleiding

1.1 Belang van een anti-pestprotocol

Er zijn verschillende visies ten aanzien van het belang van een anti-pestprotocol. De visie van R.K.B.S. Schuttevaer over het belang hiervan wordt in deze paragraaf verwoord.

RKBS Schuttevaer wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden. Maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken.

Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan. Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest.

Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een dergelijk geval is het van belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast.

Voor RKBS Schuttevaer is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgestelde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

1.2 Uitgangspunten

De uitgangspunten van R.K.B.S. Schuttevaer ten aanzien van pesten en hoe dat het beste kan worden aangepakt worden in deze paragraaf beschreven.

Dit zijn onze uitgangspunten:

- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Wij geloven in de kracht van de groep. Pesten is een groepsproces en pesten wordt bij ons daarom in de groep opgelost.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat kunnen signaleren en een duidelijke stelling innemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

1.3 Methode(s) voor de sociaal-emotionele ontwikkeling

Iedere school gebruikt één of meerdere methodes voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. In deze paragraaf worden de door R.K.B.S. Schuttevaer gebruikte methodes beschreven.

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling hanteren wij KiVa. Dit is een schoolbreed programma gericht op positieve groepsvorming en het verbeteren van de sociale veiligheid. KiVa staat wekelijks op het programma voor alle groepen. 2 x per schooljaar wordt er een KiVa monitor afgenomen in de groepen 3 t/m 8. Deze momenten worden opgenomen in de jaarplanning van school. Daarnaast worden de volgende documenten ingevuld: Groepen 1 en 2: Invullen van de Kijk-registratie. Groepen 3 t/m 8: Leerlingen vullen online vragenlijst in van Beekveld en Terpstra (afname 2 keren in het schooljaar, oktober/april). In het begin van elk schooljaar is er speciale aandacht voor het onderwerp pesten en hoe met elkaar om te gaan. In de groepen 1 t/m 8 worden samen met de kinderen omgangsvormen/regels met elkaar besproken en opgesteld. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Het voorbeeld van leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

1.4 Leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem dat gebruikt wordt door R.K.B.S. Schuttevaer wordt hier beschreven. Er wordt specifiek aandacht besteed aan de manier waarop wij het leerlingvolgsysteem inzetten bij de aanpak van pesten.

Wij maken gebruik van het leerlingvolgsysteem Parnassys. Bij situaties die zich voordoen op het gebied van plagen-pesting wordt een notitie gemaakt door de leerkracht, ib-er of directrice. Deze notitie wordt geplaatst in ons leerlingvolgsysteem zodat er een overzicht ontstaat.

Wij gebruiken de KiVa-monitor om zicht te krijgen op de sociale veiligheid in de groep en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. De monitor wordt twee keer per jaar afgenomen, in oktober en in mei. Onze leerlingen vullen dan een vragenlijst in. Aan de hand van de vragenlijst wordt een rapport gemaakt dat een beeld geeft van het klimaat in de groep. Met de uitkomsten van de KiVa-monitor krijgt de leerkracht concrete handvatten om de sfeer in de groep te verbeteren en er voor te zorgen dat iedereen een fijne tijd heeft. Leerkrachten krijgen dus een beter beeld over hoe het met een leerling gaat en wat er speelt in de groep. Op basis van deze informatie ondernemen wij, mocht het nodig zijn, gerichte acties om te zorgen voor een fijnere sfeer.

Uit deze monitor komt ook een sociogram. Deze grafische weergave geeft de onderlinge relaties van leerlingen aan. Hierdoor kan de leerkracht zien hoe de sociale verbanden in een klas zijn. Het sociogram kan helpen bij het onderkennen van hiërarchie, de leiders en de kinderen die sociaal geïsoleerd zijn.

2. Begripsomschrijving

Om pestgedrag te kunnen signaleren moet eerst wel duidelijk zijn wat pesten precies is, wat het verschil tussen plagen en pesten is en welke rollen er onderscheiden worden bij pesten. Deze begrippen worden in dit hoofdstuk afgebakend.

2.1 Wat is pesten?

In deze paragraaf wordt het begrip 'Pesten' beschreven. R.K.B.S. Schuttevaer hanteert de volgende beschrijving.

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met **herhaaldelijk** wordt bedoeld dat het kind steeds het mikpunt van gemene en kwetsende opmerkingen of handelingen is. **Opzettelijk** betekent dat iemand bewust verdriet is aangedaan. Naast deze kenmerken is er bij pesten sprake van een **machtsverschil**. Slachtoffers zijn minder sterk dan pesters en kunnen zich dus niet goed verdedigen.

2.2 Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

In deze paragraaf wordt het verschil tussen plagen en pesten beschreven. Dit verschil is soms erg moeilijk aan te geven. R.K.B.S. Schuttevaer onderscheidt een aantal factoren die plagen van pesten onderscheiden.

1. Pesten gebeurt met opzet, plagen niet;
2. Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon, plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen;
3. Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid, bij plagen zijn kinderen ongeveer even sterk.

Bij plagen is het dus niet de bedoeling om iemand bewust te kwetsen. Bij plagen blijft de verstandhouding en het onderlinge respect tussen kinderen behouden.

2.3 Vormen van pesten

Er zijn verschillende vormen van pesten. Hieronder volgt een overzicht van deze verschillende vormen van pesten.

- Fysiek: slaan, duwen, schoppen;
- Materieel: het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen;
- Verbaal: uitschelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken;
- Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden;
- Digitaal pesten: alle vormen van pesten die online plaatsvinden, zoals op Facebook en WhatsApp.

2.4 Welke rollen worden er onderscheiden bij pesten?

Uit onderzoek blijkt dat elk kind in de klas een rol heeft bij pesten. Het is daarom erg belangrijk om de verschillende rollen te onderscheiden. In deze paragraaf worden de verschillende rollen beschreven. R.K.B.S. Schuttevaer hanteert de volgende indeling.

- Pester: initiatiefnemer van het pesten;
- Assistent: doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten;
- Versterker: doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten;
- Slachtoffer: het gepeste kind;
- Verdediger: steunt en komt op voor het slachtoffer;
- Buitenstaander: weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

2.5 Wat zijn signalen voor een peestsituatie?

In deze paragraaf worden de signalen beschreven die erop kunnen wijzen dat een kind pest of gepest wordt. Het is niet gemakkelijk om pesten te signaleren. Onderstaande signalen kunnen erop duiden dat een kind pest of gepest wordt, maar dat hoeft niet. Wat belangrijk is, is dat het gaat om een verandering in het gedrag van het kind.

Het is voor ouders erg belangrijk kennis te nemen van onderstaande signalen. Veel signalen zijn namelijk met name in de thuissituatie zichtbaar.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een (uw) kind gepest wordt:

- Het kind is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route;
- Het kind vraagt steeds of het met de auto naar school gebracht kan worden;
- Het kind wil om onduidelijke redenen thuis blijven;
- Het kind klaagt (vaak) 's ochtends, wanneer hij of zij naar school moet, dat hij of zij ziek is;

- Het kind komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak;
- Het kind raakt steeds spullen kwijt;
- Het kind raakt vaak zakgeld kwijt, vraagt vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven);
- Het kind trekt zich terug, is stil en lijkt zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn;
- Het kind is angstig en gespannen;
- Het kind is zijn of haar eetlust kwijt en zegt dat het eten niet smaakt;
- Het kind heeft nachtmerries of huilt zichzelf in slaap;
- Het kind heeft onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen;
- Het kind is chagrijnig, snel boos of lastig;
- Het kind is vaak alleen en brengt geen vriendjes meer mee naar huis;
- Het kind weigert te vertellen wat er aan de hand is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsverandering.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een (uw) kind pest:

- Het kind doet op een overdreven manier stoer;
- Het kind is tegendraads en opstandig;
- Het kind kan zich niet inleven in de gevoelens van een ander;
- Het kind roddelt of verspreid vervelende geruchten;
- Het kind is agressief;
- Het kind heeft slechte schoolprestaties

3. Aanpak

R.K.B.S. Schuttevaer hanteert zowel een preventieve als een curatieve aanpak om pesten tegen te gaan. In dit hoofdstuk komen deze onderwerpen aanbod. Er wordt aandacht besteed aan de manier waarop de school pesten wil voorkomen en, mocht zich een pestincident voordoen, welke maatregelen de school neemt om een dergelijk incident op te lossen.

3.1 Preventieve aanpak

In deze paragraaf staat de preventieve aanpak van R.K.B.S. Schuttevaer centraal. Het gaat hierbij om de maatregelen die de school neemt om een positief pedagogisch klimaat te creëren waarin pesten niet thuishoort.

In elke groep wordt elke week een KiVa-les gegeven. Deze lessen zijn gericht op het preventief werken aan groepsvorming en het bieden van een veilige leeromgeving. De lessen zullen de ontwikkeling van sociale vaardigheden van kinderen stimuleren die ze nodig hebben om een groepsnorm tegen pesten te kunnen creëren. De lessen uit het KiVa-programma zijn onderverdeeld in tien thema's, zoals gevoelens, iedereen is uniek en

herken pesten. We laten tijdens elk schooljaar alle thema's terugkomen, zodat alle onderwerpen die kunnen bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat aan bod zijn gekomen.

Omgangsregels

Op onze school heeft elke groep een KiVa-contract opgesteld. Voor de groepen 1 tot en met 4 gaat het om de volgende omgangsregels:

1. We willen samen een groep zijn want dat is fijn;
2. We horen er allemaal bij: ik, hij en ook jij;
3. We verschillen allemaal, dat maakt ons speciaal;
4. We gaan goed met elkaar om;
5. We helpen elkaar;
6. We komen voor elkaar op.

Voor de groepen 5 tot en met 8 gaat het om de volgende omgangsregels:

1. We doen aardig tegen elkaar en behandelen anderen met respect;
2. Samen maken wij er een fijne groep van;
3. We praten met elkaar (en gebruiken daarbij ik-taal);
4. We willen dat pesten stopt;
5. We gaan goed met elkaar om;
6. We helpen elkaar;
7. We komen voor elkaar op.

Het KiVa-contract is door alle leerlingen ondertekend en hangt in elke klas. Er wordt regelmatig verwezen naar de regels. In situaties waarin het nodig is wordt het contract erbij gepakt.

Groepsgesprekken

In elke (bovenbouw)groep vindt elke week een preventief groepsgesprek plaats. Tijdens deze gesprekken wordt de sfeer in de klas besproken. Wij streven er naar de leerlingen zelf verantwoordelijk te maken voor de sfeer in de groep. Tijdens de groepsgesprekken proberen we te zorgen dat leerlingen zelf met oplossingen en ideeën komen.

Contact met ouders

Contact met ouders/verzorgers vinden wij belangrijk. We houden ouders daarom regelmatig op de hoogte van de groepssfeer in de klas, ook als deze goed is! Door middel van de nieuwsbrief weten ouders wat er speelt op school. Gedurende het schooljaar ontvangen ouders daarnaast tips om met hun kind te praten over hoe het gaat op school. Aanvullende informatie over pesten en tips voor thuis kunnen ouders ook vinden in de online KiVa-oudergids. We stimuleren ouders contact met ons op te nemen mochten zij zich zorgen maken over hun eigen kind of een ander kind op school.

3.2 Curatieve aanpak

In deze paragraaf staat de curatieve aanpak van R.K.B.S. Schuttevaer centraal. Het gaat hierbij om de maatregelen die de school neemt om pestincidenten op te lossen en de rol die de ouders op dat moment spelen.

3.2.1 Welke stappen worden er gezet als er gepest wordt?

In deze subparagraaf worden de stappen beschreven die R.K.B.S. Schuttevaer volgt vanaf het begin van het signaleren van pesten. De stappen zijn weergegeven in onderstaand schema.

Bij het aanpakken van pesten wordt er gebruikt gemaakt van 'de "Zand erover" zeven stappen aanpak'. Deze aanpak wordt in principe uitgevoerd door de coördinator sociale veiligheid. Belangrijk is dat dit gefaciliteerd wordt onder schooltijd. Doe je dit niet, dan is er geen steun van de steungroep en zal het doel niet bereikt worden. Het gesprek met de gepeste leerling, gevoerd aan de hand van het [formulier individueel gesprek](#), wordt voorbereid door de Sociale Veiligheidscoördinator in overleg met de leerkracht. Ook wordt er een groeps gesprek gevoerd met de steungroep erbij aan de hand van het [formulier groeps gesprek](#).

Stap 1: Gesprek met het slachtoffer

Doel 1 van dit gesprek: Duidelijkheid krijgen over de situatie.

Startvraag:

Ik heb de indruk dat je je de laatste tijd niet zo happy voelt, klopt dat?
of

Ik heb van je leerkracht gehoord dat je je niet fijn voelt in de groep, klopt dat?

Niet starten met: "Ik denk dat jij gepest wordt..."
Volg altijd het spoor van de leerling, ga niet vissen naar antwoorden.
Zoek niet naar de waarheid (tenzij de leerling dit aangeeft). Vraag vooral naar gevoel en schrijf die op of laat er bijvoorbeeld een tekening van maken.

Route 1: Als de leerling dit bevestigt, kun je doorvragen

Mogelijke vragen:

- Wil je daar met mij over praten?
- Wil je me vertellen wat er is gebeurd?
- Hoe voel je je dan, op het schoolplein? Etc.
- Hoe voel je je als je 's morgens naar school gaat?

Route 2: Als de leerling ontkent, bevestig je dat je de ontkenning hoort. Probeer dan je eigen observaties of van anderen uit te leggen.

Mogelijke vraag:

- Ik hoor goed wat je zegt, maar ik wil je ook vertellen wat... heeft gezien. Wat denk je als je dit hoort? Wat vind je daarvan? Hoe voel jij je als dat gebeurt?

Route 3: Als de leerling ontkent, maar beweert dat ze iemand anders kent die wel wordt gepest, kan het zijn dat hij/zij projecteert. Je kunt dan meegaan in haar route.

Mogelijke vragen :

- Wil je me daar nog wat meer over vertellen?
- Wat denk / voel je daarbij?
- Mocht je het willen veranderen, dan kun je altijd bij me terecht.

Doel 2 van het gesprek:

Op zoek naar de samenstelling van de groep kinderen die worden uitgenodigd voor het gesprek. De pester{s}, meelopers, toeschouwers en steunpilaren. Ongeveer een groepje van 6 tot 8 kinderen.

Mogelijke vraag :

- Bij welke leerling in de klas voel je je wel goed?
- Wie vind je heel aardig?
- Met wie zou je graag willen spelen of bevriend zijn?

Slotvraag :

- Is het ok voor jou dat ik dit groepje samenroep {benoem de namen} en dat ik vertel dat jij....{samenvatting van de beleving van de leerling}
- Leg uit wat je gaat doen.

Zonder toestemming van het slachtoffer en de ouders kan je niet verder en dien je verder te werken aan het vertrouwen.
Bijvoorbeeld door: Je zult me kunnen vertrouwen. Ik ga vertellen dat... vind je dat goed?

Stap 2: Roep het groepje samen

Doel : De kinderen uitnodigen om ze het probleem uit te leggen en ze verantwoordelijkheid te geven voor de oplossing.

Uitnodigende vragen voor de verschillende kinderen.

- Ik zit met een probleem en ik heb jullie hulp nodig om dat probleem op te lossen. Ik wil je vragen of je{tijdstip},....{ plaats} zou willen komen,om mij te helpen.

- Wat fijn dat jullie zijn gekomen

Het gesprek kan het beste zo snel mogelijk na de uitnodiging plaats vinden, liefst niet in de klas.

Stap 3: Leg het probleem uit

Doel : De empathie van de kinderen aanwakkeren.

Mogelijke inleiding:

- Ik heb jullie bij elkaar geroepen omdat ik een probleem heb en ik weet zeker dat jullie mij kunnen helpen mijn probleem op te lossen.
- Het probleem speelt in jullie klas, ik zit niet bij jullie in de klas, dus ik kan het niet oplossen, maar jullie wel!! Het gaat over,ze voelt zich niet happy op school. Ik wil dat jullie weten dat niemand van jullie in de problemen zal komen of gestraft zal worden, het gaat erom dat we met elkaar kunnen zorgen dat ...zich weer veilig en happy kan voelen.
- Nu voelt zij zich.....etc...Vertel hoe de leerling zich voelt aan de hand van de gegevens die je in stap 1 hebt verzameld.

Gebruik zoveel mogelijk woorden die de leerling zelf gebruikte. Leg de nadruk op gevoelens en niet op feiten.

Stap 4: Deel de verantwoordelijkheid

Doel: Het verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen aanwakkeren.

Mogelijke inleiding:

- Jullie zijn als klas veel samen dus ieder van jullie kan er voor zorgen dat zich weer prettig en veilig voelt in de groep, want op school hoort iedereen zich op zijn gemak en veilig te voelen, toch? Dat doen we met elkaar. Daarom ben ik zo blij dat jullie me willen helpen, want ik weet zeker datzich daardoor weer prettig zal gaan voelen.

Stap 5: Vraag naar de ideeën van iedereen van de groep

Doel: tot concrete voorstellen komen.

Mogelijke vraag voor alle kinderen:

- Mijn vraag aan jullie is: " Wat zou jij kunnen doen om ervoor te zorgen dat zich weer prettig voelt?
- Alle beetjes helpen en misschien doe je nu al dingen die ervoor zorgen dat ...zich prettig kan voelen.

Elk kind wordt individueel bevroagd. Vraag eerst aan de steunpilaren waar zij zich verantwoordelijk voor willen maken, daarna pas aan de meeloper{s} en de pester als laatste. De kinderen praten in de ik-taal. Ideeën worden positief gewaardeerd en flink bekrachtigd. Er wordt niets veroordeeld, hooguit doorgevraagd. Als de pester moeite heeft iets positief te noemen, vraag hem dan wat hij zou kunnen laten om te zorgen dat ...zich weer veilig kan voelen. Als bepaald negatief gedrag stopt is dat ook helpend. Als de pester begint te klagen dat het slachtoffer zelf ook vervelend is geef dan aan dat je het hoort en zijn adviezen serieus neemt, maar dat het er nu om gaat dat het slachtoffer zich weer prettig kan voelen en welke bijdrage iedereen kan leveren om dat te bereiken.
Vertel dat de gepeste wel afwachtend kan reageren.

Stap 6: Laat het aan de groep over

Doel: de kinderen tijd en ruimte geven om hun voorstellen uit te voeren.

Mogelijke inleiding:

Nu is het aan jullie. Ieder van jullie kan ervoor zorgen dat zich beter kan voelen. Ik vertrouw op jullie en weet zeker dat het ook gaat lukken. Ik zie jullie volgende week terug {uur en plaats} en ga aan elk van jullie apart vragen hoe het is gegaan. Ik heb volgende week ook een afspraak met In de loop van de week ga ik jullie hierover niet aanspreken. Jullie kunnen mij wel aanspreken als je dat wilt.

Vertel de gepeste en zijn/haar ouders dat het gesprek is geweest. Ouders van de kinderen uit de hulpgroep worden niet geïnformeerd. Uitleg kan zijn: bij rekenen mag je ook helpen zonder toestemming helpen. Spiegel voorhouden: stel voor dat over een half jaar... Alle ouders zijn wel op de hoogte van de pestaanpak die gehanteerd wordt. Maar worden dus niet extra geïnformeerd als hun kind deel uitmaakt van de hulpgroep.

Stap 7: Een gesprek met elk afzonderlijk

Doel: te weten komen hoe het nu met de leerling en de anderen gaat, of ze zich aan de afspraken hebben gehouden en wat ze gemerkt hebben aan het slachtoffer. Vooral veel bekrachtigen van de inspanning die is geleverd en dat zij door hun bijdrage invloed uit hebben kunnen oefenen! Een leerling uit hun klas voelt zich weer veilig, dat is toch super!

Mogelijke vragen :

- Hoe was het deze week voor jou op school?
- Wat had je gezegd dat je zou doen? Hoe is het gegaan?
- Hoe denk je dat het voorwas?
- Wat ga je verder doen?
- Denk je dat je dit zo zou kunnen volhouden.
- Wat fijn dat je een bijdrage hebt geleverd aan de oplossing!

Praat eerst met de groep en pas daarna met het slachtoffer.

3.2.4 Inlichten ouders

Mocht een pestprobleem zich voordoen, op welk punt worden de ouders dan ingelicht? En op welke manier vindt dit plaats? In deze sub-paragraaf beantwoordt wordt hier antwoord op gegeven.

De ouders van de gepeste leerling worden ingelicht op het moment dat de school besluit de steungroepaanpak toe te passen. Zoals eerder beschreven wordt er bij de steungroepaanpak geen schuldige aangewezen. Ouders worden ingelicht dat hun kind pest op het moment dat de herstelaanpak wordt ingezet. Mochten kinderen zich vervolgens niet aan de gemaakte afspraken houden, dan worden ouders uitgenodigd voor een gesprek op school.

3.2.5 Wat doet de school als de curatieve aanpak niet werkt?

Het kan voorkomen dat, ondanks dat de curatieve aanpak herhaaldelijk is toegepast, het pesten blijft bestaan. Vaak is er dan iets anders met het kind aan de hand. Mocht dit voorkomen, dan neemt R.K.B.S. Schuttevaer de volgende stappen.

Wanneer de leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) en vervolgens leveren stap 1 t/m 7 geen positief resultaat op voor de gepeste, dan moeten er vervolgstappen worden genomen. Deze stappen zijn

opgebouwd in 4 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag.

Fase 1:

- De pester moet nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem. Afhankelijk van de situatie.
- In gesprek: Bewustwording voor wat hij / zij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Een gesprek met de ouders. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in een notitie in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Het kan gewenst zijn om eerder in fase 1 in gesprek te gaan met ouders.

Fase 2:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD en/of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor worden gekozen om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden. Hierover vindt overleg plaats met het bevoegd gezag.

Fase 4:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Hierin heeft het bevoegd gezag het laatste woord.

Toelichting fase 3/4.

Als er sprake is van ernstig ongewenst agressief gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht, ondernemen wij de onderstaande stappen die kunnen leiden tot schorsing en mogelijk verwijdering.

Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- 1.) time-out
- 2.) schorsing
- 3.) verwijdering

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht (zie noot 1).
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met één dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal één week. In beide gevallen dient de school vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen. (zie noot 2)
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing.

De wettelijke regeling is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden (zie noot 3).

- De schorsing bedraagt maximaal drie weken en kan hooguit tweemaal worden verlengd (zie noot 4).
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
 - het bevoegd gezag;
 - de ambtenaar leerplichtzaken;
 - de inspectie van het onderwijs.
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school.

Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering.

De wettelijke regeling is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar:
 - de ambtenaar leerplichtzaken;
 - de Onderwijsinspectie
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.

- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen.
- Met de Wet passend onderwijs, die met ingang van 1 augustus 2014 is ingevoerd, mag een school nog steeds een leerling verwijderen. Echter, als het een leerling betreft met extra ondersteuningsbehoefte geldt de zorgplicht, en is de school verantwoordelijk voor een nieuwe plek. De bestuurder zoekt, in samenspraak met de ouders, een alternatieve passende school.

Noot 1: Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Eventueel is het verwijderen uit de klas en opvang elders nog een oplossing?

Noot 2: De time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.

Noot 3: Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijvoorbeeld het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

Noot 4: Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

4. Organisatie

Dit hoofdstuk heeft betrekking op de organisatie van R.K.B.S. Schuttevaer. Er wordt een overzicht gegeven van de anti-pestcoördinatoren en de externe hulp die de school kan inschakelen. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de (verplichte) scholing.

4.1 Contactpersonen

In deze paragraaf worden de anti-pestcoördinatoren beschreven en de instanties die ingeschakeld kunnen worden bij pestproblemen.

KiVa Team

Het KiVa-team is een werkgroep van leerkrachten (van beide scholen), medewerkers van Kibeo en jeugdwerkers van de Gemeente Reimerswaal die samen met de groepsleerkracht verantwoordelijk zijn voor het onderzoeken en oplossen van pestsituaties. In dit team worden ook dorps brede pestproblemen besproken. We pakken dus niet alleen het pesten op school aan, maar ook op het dorp of bij bijvoorbeeld de buitenschoolse activiteiten. Leden van het KiVa-team weten, door middel van een extra training, hoe ze om moeten gaan met pestsituaties. Bij gerichte acties om pestproblemen op te lossen wordt dan ook vaak een lid van het KiVa-team ingeschakeld. Zijn er problemen en is de groepssfeer niet veilig, dan wordt altijd het KiVa-team benaderd.

Leden van het KiVa-team bij ons op school zijn:

- Yvonne Lindenbergh-Goeman (ylindenbergh@prisma-scholen.nl)
- Marijn Witkam (mwitkam@prisma-scholen.nl)

Yvonne Lindenbergh is tevens de sociale veiligheidscoördinator binnen de school.

Instanties

De verschillende instanties staan uitgebreid beschreven in paragraaf 3.6 van het Sociale Veiligheidsplan.

4.2 Training

Deze paragraaf staat in het teken van de trainingen die de leerkrachten van R.K.B.S. Schuttevaer volgen om nieuwe inzichten en vaardigheden op te doen. In het schooljaar 2022-2023 zal het gehele team scholing volgen om kennis op te frissen en de werkwijze schoolbreed weer opnieuw af te stemmen.